

Centaureum spicatum (L.) Fritsch. Leiden, terrein bij de stationswerken (Prof. Dr S. E. de Jongh).

Een Midditerraan-atlantische soort met schijnbaar in aren gerangschikte bloemen; de inheemse soorten hebben steeds duidelijke bijschermen.

Ageratum houstonianum Mill. Dordrecht, ruderaal terrein bij de werf „De Biesbos” (A. G. de Wilde).

Weer een verwilderde sierplant, oorspronkelijk afkomstig uit Centraal-Amerika doch sinds vele jaren in cultuur en vooral in de tropen veelvuldig verwilderd.

Aster multiflorus Ait. Oegstgeest, ruderaal terrein (S. J. van Ooststroom).

Een der vele uit Noord-Amerika afkomstige gekweekte Aster-soorten; de vondst is zeker te beschouwen als een restant van vroegere cultuur.

Heliopsis scabra Dun. Leiden, spontaan in tuin (Prof. Dr S. E. de Jongh).

Ook deze Noord-Amerikaanse Composiet wordt als sierplant in tuinen gekweekt.

Artemisia stelleriana Bess. Oostvoorne, in de duinen aangeplant en min of meer verwilderd; de planten afkomstig uit Engeland (C. Sipkes, S. J. van Ooststroom).

A. stelleriana, oorspronkelijk voorkomende in Noordoost-Azië en langs de Atlantische kust van Noord-Amerika, wordt als sierplant gekweekt en is in Engeland op enige plaatsen (Cornwall, Devon o.a.) volledig verwilderd.

Leontodon autumnalis L. f. *concolor* (Körn.). Twijzel, Fr., H6.45.34 (D. T. E. van der Ploeg).

De randbloemen vertonen niet als gewoonlijk aan de onderzijde een rode streep, doch zijn geheel geel.

Carex acuta L. × *C. trinervis* Degl. Terschelling (Th. J. Reichgelt).

Een tot nu toe niet beschreven bastaard. Merkwaardig is, dat *C. acuta* op de groeiplaats op Terschelling niet werd aangetroffen. De gevonden planten staan echter in kenmerken in tussen *C. acuta* en *C. trinervis* en zijn steriel.

NIEUWE VONDSTEN VAN ZELDZAME PLANTEN IN NEDERLAND IN 1952

S. J. VAN OOSTSTROOM.

Evenals in de lijst van 1951 zijn ook nu weer enige merkwaardige vindplaatsen van minder zeldzame soorten opgenomen. Ook vermeld ik een aantal bij de voormalige meelfabriek te Middelburg ook reeds vroeger gevonden adventieven. Bij deze fabriek, die al sedert vele jaren niet meer in bedrijf is, blijken namelijk een aantal lange tijd geleden aangevoerde planten nog steeds stand te houden; het lijkt mij de moeite waard, deze hier nog weer eens op te geven.

Dat er van vele zijden een verheugend grote belangstelling bestaat voor de Nederlandse floristiek, blijkt duidelijk uit het grote aantal zendingen en opgaven, dat ik mocht ontvangen. Allen, die medewerkten om deze lijst zo volledig mogelijk te maken wederom mijn hartelijke dank.

Voor de namen der vinders worden de volgende afkortingen gebruikt: (B.) voor Dr D. Bakker te Kampen; (de J.) voor Prof. Dr S. E. de Jongh te Leiden; (K.) voor Frater M. Ludwinus Kleyberg te

- Grave; (L.) voor P. W. Leenhouts te 's-Gravenhage; (v. O.) voor Dr S. J. van Ooststroom te Oegstgeest; (v. d. P.) voor D. T. E. van der Ploeg te Akkerwoude, Fr.; (R.) voor Th. J. Reichgelt te Nijmegen; (Unio) voor Excursie Kon. Ned. Botanische Ver.; (de V.) voor A. de Visser te St. Laurens, Zeel.; (W.) voor Dr V. Westhoff te Wageningen; (de W.) voor Dr A. G. de Wilde te Leiden.
- Lycopodium selago*. Bakkeveen (Dr Th. Alberda).
- Lycopodium clavatum*, met een sporenaar, die aan de basis steriel en aan de top fertiel is. Hulshorster Zand (J. van den Assem).
- Lycopodium annotinum*. Spier, Dr. (E. W. Clason en E. Laarman).
- Equisetum sylvaticum* f. *capillare*. Nonnenven bij Winterswijk, 1951 (de W.).
- Equisetum maximum* f. *comosum*. Mechelen, Z. Limb., 1947 (de W.).
- Equisetum* × *litorale* (*E. arvense* × *E. fluviatile*). Reeuwijk (v. O.); aan het kanaal Almelo-Nordhorn, ten W. van de Agelerbrug (v. O.); Ulvenhoutse bos (v. O.).
- Equisetum ramosissimum*. Tolkamer bij Lobith (Unio).
- Equisetum variegatum*. Nationaal Park „De Kennemer Duinen” (W.).
- Ophioglossum vulgatum*. Cadzand (B. J. J. R. Walrecht); Hoek, Zeel. (idem).
- Botrychium lunaria*. Westenschouwen (B. J. J. R. Walrecht); Bemelerberg (Prof. Dr A. J. P. Oort).
- Dryopteris linnaeana*. Esbeek, N.Br., 1944 (de W.); Losser, 1950 (W.); Gouda (J. en W. J. Reijnders).
- Dryopteris robertiana*. Baambrugge (J. en W. J. Reijnders).
- Dryopteris* × *tauschii* (*D. austriaca* ssp. *eu-spinulosa* × *D. cristata*). Eernewoude (D. Franke en v. d. P.); Nieuwkoop (W.).
- Phanerophlebia falcata*. Monnikendam (J. en W. J. Reijnders); Warmond (J. J. Barkman).
- Phyllitis scolopendrium*. Baambrugge (J. en W. J. Reijnders); Monnikendam (idem); Huizen, N.H. (R. Tolman); Woerden (E. E. van der Voo en v. O.); Gouda (J. en W. J. Reijnders).
- Athyrium filix-femina* f. *rhaeticum*. Aan de spoorweg Bunde-Geulle, 1947 (de W.).
- Polypodium vulgare* var. *vulgare* m. *trifidum*. Bergum (v. d. P.).
- Polypodium vulgare* var. *vulgare* m. *furcans*. Bergum (v. d. P.); Wassenaar, Meyendel, 1947 (L.).
- Polypodium vulgare* var. *attenuatum* m. *bifidum* en *trifidum*. Bergum (v. d. P.).
- Salix cinerea* m. *bicapsularis*. Akkerwoude, Fr., 1951 (v. d. P.).
- Polygonum aviculare* ssp. *calcatum*. Leiden (de J.).
- Polygonum cuspidatum*. Kottense veen bij Winterswijk, 1951 (de W.); Oud-Reeuwijk (v. O.); Rotterdam, zeer veel langs de spoorbaan naar Dordrecht (v. O.).
- Polygonum sachalinense*. Doetinchem, aan de Handelskade (Unio).
- Polygonum bungeanum*. Oostelijk Flevoland (B.).
- Chenopodium foliosum*. Nationaal Park „De Kennemer Duinen” (W.; v. O.).
- Chenopodium ambrosioides*. Dordrecht (de W.).
- Atriplex maritima*. Schiermonnikoog, Westerkwelder (C. den Hartog en de W.); Oostvoorne (C. Sipkes).
- Beta maritima*. Schiermonnikoog (de W.); Terschelling, Grie bij Oosterend, 1951 (H. Passchier).
- Kochia scoparia*. Vlissingen, haventerrein (de V.).

- Corispermum marschallii*. Leiden (de J.).
Corispermum hyssopifolium. Maarn (E. E. van der Voo).
Suaeda maritima, met stengelfasciatie. Zoutkamp (E. W. Clason).
Montia lamprosperma. Ballo, Dr. (E. W. Clason).
Cerastium arvense, met 4-tallige bloemen. Scheveningen (L.).
Arenaria serpyllifolia ssp. *leptoclados*. Tolkamer bij Lobith (Unio).
Moehringia trinervia, met 4-tallige bloemen. Nationaal Park „De Kennemer Duinen” (v. O.).
Euphorbia virgata. Heemstede, duinen van de Amsterdamse Waterleiding, 1951 (v. O.); Scheveningen, 1946 (L.); Wassenaar, Meiendel, 1949 (L.).
Asarum europaeum. Wassenaar, Zuidwijk, verwilderd (v. O.).
Delphinium consolida. Middelburg, terrein voormalige meelfabriek (de V.).
Anemone apennina. Hogebeintum, Harstastate (v. d. P.). Zie D.L.N. 56, 1953, p. 130.
Papaver rhoeas var. *pyrori*. Tussen Kunnrade en Welten, Z. Limb., 1951 (M. Jacobs).
Papaver hybridum. Middelburg, terrein voormalige meelfabriek (de V.).
Glaucium corniculatum. Middelburg, terrein voormalige meelfabriek (de V.).
Corydalis ochroleuca. Noorbeek, Z. Limb. (Prof. Dr W. J. W. Koster).
Thlaspi arvense, een oude vruchtdragende stengel met bloeiende zijtakjes, gevonden op 19 Maart 1952, Biezelingse, Z. (B. J. J. R. Walrecht).
Cakile maritima. Leiden, op aangevoerd zand bij de stationswerken (v. O.).
Cakile maritima, met witte bloemkroon. Noordwijk, 1951 (v. O.).
Hirschfeldia incana. Vorden, Gld. (Dr H. R. Hoogenraad).
Rapistrum rugosum. Harderwijk, bij meelfabriek (B.).
Rorippa prostrata. Tolkamer bij Lobith (Unio); Pannerden (Unio).
Cardamine impatiens. Heemstede, spontaan in tuin (Dr C. A. Backer).
Bunias orientalis. Arnhem (P. Zonderwijk).
Saxifraga granulata var. *plena*. Wassenaar, Zuidwijk (v. O.).
Rubus laciniatus. Harderwijk (opgave M. T. Jansen, Dokkum).
Potentilla sterilis. Vorden, bij Suderas, 1935 (E. C. Wassink); Ulenpas bij Hoog-Keppel (Unio).
Potentilla erecta, met gevulde bloemen. Nieuwkoop, 1950 (de W.).
Geum rivale m. *monstrosum*. Middachten (Mej. A. van Helsdingen).
Rosa pomifera. Schiermonnikoog (M. T. Jansen en v. d. P.).
Trigonella besseriana (*T. coerulea* ssp. *procumbens*). Middelburg, terrein voormalige meelfabriek (de V.).
Melilotus indicus. Middelburg, terrein voormalige meelfabriek (de V.).
Trifolium striatum. Scheveningen, 1949 (L.).
Trifolium diffusum. Middelburg, terrein voormalige meelfabriek (de V.).
Vicia narbonensis. Kapelle, Zeel. (de V.).
Vicia pannonica var. *striata*. Middelburg, terrein voormalige meelfabriek (de V.).
Vicia lutea. Plasmolen, rivierduintjes, 1951 (v. O.).
Lathyrus tuberosus. Schiermonnikoog (M. T. Jansen en v. d. P.).
Epilobium adenocaulon. Noordoostpolder (B.).
Oenothera laciniata. Middelburg, terrein voormalige meelfabriek (de V.).
Althaea hirsuta. Middelburg, terrein voormalige meelfabriek (de V.).

- Abutilon theophrasti*. Oostelijk Flevoland (J. Diender).
- Hibiscus trionum*. Oostelijk Flevoland (B.); Grave (K.); Sas van Gent (de V.).
- Geranium sanguineum*. 's-Gravenhage, op de stenen beschoeiing van de Haringkade, 1950 (L.); Hilversum, op ruigte (J. van der Veen).
- Cornus sanguinea*, met 3-tallige bladkransen. Bergheim bij Wittem, Z. Limb., 1946 (de W.).
- Myrrhis odorata*. Vasse, gem. Tubbergen (v. O.).
- Pimpinella major*. Tussen Dokkum en Aalsum; tot nu toe niet bekend van Friesland, 1951 (v. d. P.). Volgens opgave van de heer Van der Ploeg overal langs wegen in Oostdongeradeel.
- Aegopodium podagraria* f. *rubellum*. Dene-kamp, Dinkeloever bij het Borgbos (L.).
- Angelica archangelica*. Doetinchem, aan de Oude IJssel (Unio).
- Trientalis europaea*. Ommen (opgave Dr H. R. Hoogenraad, Deventer).
- Anagallis arvensis* ssp. *arvensis* f. *lilacina*. Leiden (de J.).
- Oxycoccus macrocarpus*. Terugggevonden op Schiermonnikoog (M. T. Jansen). Zie Ned. Kruidk. Arch. 1926, p. 16.
- Calystegia sepium*, stengelfasciatie. Roc-kanje (Leerling van de Lagere Tuinbouwschool, Brielle).
- Calystegia sylvestris*. Oosterbeek-hoog, langs spoorbaan, 1951 (Dr P. Jansen).
- Cuscuta lupuliformis*. Tolkamer bij Lobith (Unio); Beusichem (A. Eisses); Zaltbommel (Joh. Bolman); Haaften (idem).
- Myosotis sylvatica*. Nieuwersluis, Sterreschans, 1951 (v. O.); Nationaal Park „De Kennemer Duinen”, ruderaal plek, ook met bonte bladeren (v. O.); Wassenaar, Zuidwijk (v. O.).
- Atropa belladonna*. Lunteren (A. W. M. Polders).
- Physalis alkekengii*. Plasmolen, 1951 (L.).
- Physalis franchetii*. 's-Gravenhage, Bosjes van Poot, 1946 (L.).
- Solanum triflorum*. Oud-Leusden (Prof. Ir J. L. van Soest); Kijkduin-Terheiden, 1950 (L.); Oostvoorne, 1951 (F. C. J. Fischer); Goeree, duinen van „De Punt” (J. Guittart).
- Verbascum blattaria*. Middelburg, terrein voormalige meelfabriek (de V.).
- Linaria striata*. Schaarsbergen (de W.).
- Limosella aquatica*. Zandplaat in het W. deel van het Ketelveld (B.).
- Veronica longifolia*. Zeist, op braakland, 1946 (L.).
- Veronica longifolia*, met kransstandige bladeren. Doornspijk, 1949 (Prof. Ir J. L. van Soest).
- Veronica officinalis*, met witte bloemen. Plasmolen, 1951 (L.).
- Veronica montana*. Ulenpas bij Hoog-Keppel (Unio); Orvelte, Dr. (W.).
- Veronica filiformis*. Helpman bij Groningen (Prof. Dr W. J. W. Koster); Ternaard (M. T. Jansen en v. d. P.); Oegstgeest (v. O.).
- Orobancha reticulata* ssp. *pallidiflora*. Fortmond bij Olst (opgave Dr H. R. Hoogenraad, Deventer); Wilp (idem); Gorssel, 1950 (W.).
- Orobancha rapum-genistae*. Gorssel (opgave Dr H. R. Hoogenraad, Deventer).
- Mentha* × *piperita* (*M. aquatica* × *M. spicata*). Oegstgeest, ruderaal, 1949 (Mej. Dr J. Th. Koster).
- Dracocephalum parviflorum*. Middelburg, terrein voormalige meelfabriek (de V.).
- Glechoma hederacea*, met vleeskleurige bloemen. Vrouwenpolder, Zeel. (de V.).
- Prunella vulgaris* f. *leucantha*. Wassenaar, Kijfhoek (L.).

- Lamium purpureum* f. *albiflorum*. Doetinchem (A. T. J. Bianchi); Woerden (E. E. van der Voo).
- Lamium maculatum*, met rose bloemen; bladeren met witte streep, Valkenburg, Limb. (L. Grégoire).
- Plantago psyllium*. Grave (K.).
- Gentiana germanica*. Gerendal, Z. Limb. (T. Damman).
- Asperula odorata*. Orvelte, Dr. (W.).
- Galium* × *ochroleucum* (*G. mollugo* × *G. verum*). Babberich (Unio).
- Campanula patula*. Rhenen, 1950 (J. van Bragt).
- Aster tradescantii*. Pannerden, aan de Rijn (Unio); Lopik, aan de Lek (D. van Delen).
- Anaphalis margaritacea*. Oud-Leusden, wegkant (E. E. van der Voo).
- Ambrosia elatior*. Op steenhopen, ten W. van de Ketelmond (B.); Woerden, oude vuilstortplaats (E. E. van der Voo).
- Rudbeckia laciniata*. Tubbergen, in een bosje aan de Molenbeek, bij de hoeve Rikman, verwilderd, vele honderden exx. (v. O.).
- Helianthus tuberosus*. Leiden, restanten van cultuur (v. O.).
- Anthemis ruthenica*. Renesse, 1951 (de V.).
- Anthemis tinctoria*. Renesse, 1951 (de V.).
- Senecio jacobaea* var. *flosculosus*, stengel-fasciatie. Ameland, N. van Ballum, 1951 (W.).
- Senecio vernalis*. Millingerwaard, 1949 (J. H. Kern en R.); Boxtel (R.).
- Carduus tenuiflorus*. Tussen Delft en Rijswijk (J. Reimert).
- Carduus crispus* f. *roseus*. Jaarsveld (E. E. van der Voo); idem f. *albus*. Noordwijk aan Zee (v. O.).
- Carduus* × *polyacanthus* (*C. crispus* × *C. nutans*). Tolkamer bij Lobith (Unio).
- Cirsium* × *spurius* (*C. dissectum* × *C. palustre*). Reeuwijk (v. O.).
- Cirsium arvense* var. *mite* f. *subviride*. Ootmarsum, 1946 (v. O.); Almelo, 1948 (v. O.); tussen Sinderen en Varsseveld (v. O.); St. Pietersberg, 1951 (Geitenbeek).
- Picris hieracioides*, stengelfasciatie. Scheveningen, 1946 (L.).
- Tragopogon pratensis* ssp. *orientalis*. Hekendorp, aan de Hollandse IJssel, 1951 (E. E. van der Voo).
- Verbesina encelioides*. Grave (K.).
- Hieracium caespitosum*. Dokkum (v.d.P.); Aalsum (v. d. P.); Weidum (v. d. P.); Beers (v. d. P.); tussen Boer en Dongjum (Bulthuis).
- Tulipa sylvestris*. Linschoten (D. van Delen).
- Scilla sibirica*. Katwijk, Z.H., verlaten akker in de duinen (v. O.).
- Polygonatum odoratum*, met bonte bladeren (l. *fol. variegatis*). Katwijk, Z.H., terrein van de Leidse Duinwatermij. (M. Jacobs).
- Crocus zonatus*. Bergum, 1944 (v. d. P.). Zie D.L.N. 56, 1953, p. 132.
- Juncus* × *murbeckii* (*J. anceps* × *J. articulatus*). Terschelling, Bosplaat (R.).
- Luzula sylvatica*. Orvelte, Dr. (W.).
- Carex punctata*. Schiermonnikoog, G6.46. 12, 1949 (v. d. P.).
- Carex dioica*. Ambt-Delden, Boddenbroek, 1949 (Dr G. Sissingh en W.).
- Carex aquatilis*. Eelderwolde, Dr. (E. W. Clason); De Punt (idem).
- Carex limosa*. Schoonloo, „De Tweelingen” (W.); Boxtel, „Campina”, 1950 (J. van Dijk).
- Carex sylvatica*. Ulenpas bij Hoog-Keppel (Unio); Neerlangbroek, Lunenburg (W.); Harmelen, Vijverbos (W.); Linschoten, Linschoter bos (E. E. van der Voo en v. O.).

- Catapodium loliaceum*. Nieuwvliet, Zwarte polder (de V.).
Vulpia geniculata. Grave (R.).
Glyceria declinata. Tegelen (R.).
Glyceria × *pedicellata* (*G. fluitans* × *G. plicata*). Veenwouden (v. d. P.).
Poa chaixii. Berg en Dal (W.).
Briza media var. *major*. Aan het kanaal Almelo-Nordhorn, bij de Loomanskamp (L.).
Dactylis glomerata ssp. *lobata*. Ulenpas bij Hoog-Keppel (Unio).
Lolium strictum. Grave (R.).
Aegilops cylindrica. Sas van Gent (de V.).
Hordeum comosum. Clinge (de V.).
Eragrostis cf. *teff*. Grave (R.).
Eleusine indica. Sas van Gent (de V.).
Calamagrostis neglecta. Ruinerwold, Dr., Berghuizerplas, 1949 (W.).
Apera spica-venti f. *purpurea*. Dordrecht, stationsterrein, 1945 (de W.).
Alopecurus pratensis m. *glomeratus*. Oegstgeest, Oud Poelgeest (v. O.).
Lagurus ovatus. Tussen Leidsendam en Voorschoten (A. J. Cavé); Oostvoorne, in de duinen, aangevoerd met strooisel (C. Sipkes, v. O.).
Milium scabrum. Nationaal Park „De Kennemer Duinen” (W., v. O.).
Anthoxanthum odoratum m. *compositum*. Kortenhoef (Mej. I. Boterenbrood).
Anthoxanthum aristatum var. *villosum*. Schiermonnikoog (de W.).
Panicum capillare. Vlissingen, haventerrein (de V.).
Echinochloa colonum. Grave (R.).
Sorghum vulgare. Vlissingen, haventerrein (de V.).
Goodyera repens. Ameland, op 3 plaatsen (M. T. Jansen).
Arum italicum. Nieuwersluis, Sterreschans (v. O.).
- Leiden, September 1953.
 Rijksherbarium, Nonnensteeg 1.

VRAGEN EN KORTE MEDEDELINGEN

Wonderboon in de duinen. Op 6 September was ik met C. van Zanten aan het Nieuwe Water te Rockanje, eigendom van Natuurmonumenten. We zagen hoe ver de zee op 1 Februari alle mogelijke zeerommel, hier „veek” genoemd, aangebracht had en hoopten op Gele hoornpapaver of iets dergelijks. Zoals de foto laat zien (sporen, keutels en afgevreten helmsprietten) is de konijnenstand er vrij groot en dan heeft Hoornpapaver minder kans. Wat echter wel aangebracht bleek te zijn door de zee en kans gezien heeft zich zelfs tot een bloeiende en fructificerende plant te ontwikkelen waren enkele ex. van *Ricinus communis*, die door de konijnen om begrijpelijke redenen gespaard waren, want als goede Euphorbiaceae is de hele plant giftig.

Rockanje.

C. SIPKES.

Ricinus communis.

Foto C. Sipkes.